

KAINS UN VIŅA, MANTOJUMS

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

1Moz 4. nod., Ebr 11:4, Mih 6:7, Jes 1:11, 1kor 10:13, 1Jņ 3:12, 1Moz 5. nod., 1Moz 6:1–5.

ATMIŅAS PANTS:

“Vai nav tā: ja tu esi labs, tu savu galvu vari pacelt, bet, ja tu dari ļaunu, tad grēks ir tavu durvju priekšā un tīko pēc tevis. Bet tev būs valdīt pār viņu!” (1Moz 4:7).

Pirmajā Mozus grāmatā uzreiz pēc grēkā krišanas un Ādama un levas izraidīšanas no Ēdenes seko galvenokārt dzimšana un miršana, papildoties Dieva pravietojumiem iepriekšējā nodaļā. Kā paralēlas nodaļas 1Moz 3. un 4. nodaļa satur daudz kopīgu tēmu un vārdu: grēka aprakstu (1Moz 3:6–8; salīdzini ar 1Moz 4:8), lāstus no “adamah” (“zemes”) (1Moz 3:17; salīdzini ar 1Moz 4:11) un izraidīšanu (1Moz 3:24; salīdzini ar 1Moz 4:12, 16).

Šo paralēļu mērķis ir izgaismot pravietojumu un paredzējumu piepildīšanos, kurus Dievs bija devis Ādamam un levai pēc krišanas. Pirmais notikums pēc Ādama izraidīšanas ir cerības pilns; tā ir pirmā dēla dzimšana, notikums, ko leva redz kā apsoliājuma piepildīšanos, ko viņa bija dzirdējusi mesiāniskajā pravietojumā (1Moz 3:15). Tas ir, viņa domāja, ka viņš būs apsoliātais Mesija.

Nākamais notikums: Kaina noziegums, Lameha noziegums, samazināts dzīves ilgums un pieaugošs ļaunums ir 1Moz 3. nodaļā izteiktā lāsta piepildīšanās.

Tomēr pat tad vēl nav zaudētas visas cerības.

Iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 16. aprīlī.

Kains un Ābels

Izlasi 1Moz 4:1, 2. Ko mēs uzzinām no šiem pantiem par divu zēnu dzimšanu? _____

Pirmais notikums, par ko ziņo Bībeles autors uzreiz pēc Ādama izraidīšanas no Ēdenes dārza, ir dzimšana. Vēstulē ebrejiem frāze 1Moz 4:1, vārdi “Kungs” (JHVH) ir tiešā veidā saistīti ar vārdu “vīrs”, kā norāda sekojošais burtiskais tulkojums: “Es esmu ieguvusi vīru, patiešām, pašu Kungu.” Bībeles Starptautiskā standarta versija angļu valodā to tulko: “Es esmu dzemdējusi puisīti – Kungu.”

Šis burtiskais tulkojums norāda, ka leva atceras mesiānisko pravietojumu 1Moz 3:15 un uzskata, ka viņai ir piedzimis Glābējs, Kungs. “Glābēja nākšanas pravietojums tika izteikts Ēdenē. Kad Ādams un leva pirmo reizi dzirdēja apsolījumu, viņi gaidīja ātru tā piepildīšanos. Viņi priecīgi sagaidīja savu pirmdzimto dēlu, cerot, ka viņš varētu būt Atbrīvotājs.” (Elena Vaita “Laikmetu ilgas” 31. lpp.)

Kains aizņem lielāko daļu stāsta. Viņš ir ne tikai pirmdzimtais, dēls, ko vecāki gandrīz “pielūdza”; šajā nodaļā viņš ir vienīgais, par ko runā. leva sajūsmināta komentē Kaina dzimšanu, bet neko nesaka par Ābelu, vismaz neko tādu, kas būtu pierakstīts. Stāstītājs vienkārši pasaka, ka viņa atkal “dzemdēja” (1Moz 4:2).

Vārds Kains nāk no ebreju darbības vārda “ganah”, kas nozīmē “iegūt” un norāda uz “ieguvumu”, kaut kā dārga un spēcīga iemantošanu. No otras puses, ebreju vārds “Hebel”, kas latviski ir Ābels, nozīmē “tvaiks” (Ps 62:9) vai “elpa” (Ps 144:4) un apzīmē izvairīšanos, tukšumu, substances trūkumu; tas pats vārds “hebel” (Ābels) ir izmantots Salamana Mācītāja grāmatā, lai apzīmētu “niecību”. Lai gan mēs negribam izlasīt šajos īsajos pantos vairāk, nekā tur ir uzrakstīts, varbūt izteiktā doma ir, ka Ādama un levas cerība balstījās tikai uz Kainu, jo viņi uzskatīja, ka viņš, nevis viņa brālis, ir apsolītais Mesija.

Kas ir tās lietas dzīvē, kas patiešām ir “hebel”, bet pret ko mēs izturamies tā, it kā tās būtu svarīgākas? Kāpēc ir svarīgi zināt atšķirību starp to, kas ir svarīgi un kas nav? _

Divi upuri

Atšķirība starp Kainu un Ābelu, kā tā atspoguļota viņu vārdos, nav saistīta tikai ar viņu personībām. Tā atklājās arī viņu nodarbošanās veidā. Kains bija “zemes kopējs” (1Moz 4:2), kas prasīja fiziski smagu darbu, bet Ābels bija “avju gans” (1Moz 4:2), kas prasīja izjūtu un līdzjūtību.

Kains bija augļu ražotājs. Ābels – avju gans. Šīs divas nodarbošanās ne tikai izskaidro abu upuru būtību (augļi no Kaina un avis no Ābela), bet arī divas atšķirīgas psiholoģiskas attieksmes un mentalitātes, kas saistītas ar abiem upuriem: Kains strādāja, lai “iegūtu” augļus, ko viņš saražoja, bet Ābels gādāja par avīm, ko viņš bija saņēmis.

Izlasi 1Moz 4:1–5 un Ebr 11:4. Kāpēc Dievs pieņēma Ābela upuri, bet atmeta Kaina upuri? Kā mums jāsaprot, kas šeit notika? _____

“Bez asins izliešanas nav grēka atlaišanas; un viņiem [Kainam un Ābelam] bija jāpārāda sava ticība Kristus asinīm kā apsolītajai salīdzināšanai, pienesot kā upuri ganāmpulka pirmdzimtos. Pie tam pirmie zemes augļi bija jāpienes Kunga priekšā kā pateicības upuris.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši” 71. lpp.)

Ābels saskaņojās ar Dieva pamācībām un pienesa dārzeņu upuri kopā ar dedzināmo dzīvnieku upuri, bet Kains tā nedarīja. Viņš nepienesa dzīvnieku kā upuri, bet tikai “zemes augļus”. Tā bija atklāta nepaklausība. Šis stāsts bieži tiek uzskatīts par klasisku piemēru glābšanai ticībā (Ābels un viņa asins upuris) pretstatā mēģinājumam nopelnīt glābšanu ar darbiem (Kains un viņa zemes augļu upuris).

Lai gan šiem upuriem bija garīga nozīme, tiem pašiem par sevi nebija nekādas maģiskas vērtības. Tie vienmēr bija tikai simboli, tēli, kas norādīja uz Dievu, kas nodrošināja grēciniekiem ne tikai uzturu, bet arī glābšanu.

Izlasi Mih 6:7 un Jes 1:11. Kā mēs varam šajos pantos ietvertu principu attiecināt uz mūsu katra dzīvi un pielūgsmi? _____

Noziegums

Izlasi 1Moz 4:3–8. Kāds process aizveda Kainu līdz brāļa nogalināšanai? Sk. arī 1Jņ 3:12.

Kaina reakcija ir divkārša: “Tad Kains iededzās bardzībā, un viņa vaigs raudzījās nikni.” (1Moz 4:5) Kaina dusmas, kā izrādās, bija vērstas uz Dievu un uz Ābelu. Kains bija dusmīgs uz Dievu, jo viņš domāja, ka ir netaisnības upuris, un dusmīgs uz Ābelu, jo bija greizsirdīgs uz savu brāli. Greizsirdīgs par ko? Tikai par upuri? Pavisam noteikti aizkulisēs notika kaut kas vairāk, nekā atklāts šajos dažos pantos. Lai arī kas bija problēma, Kains jutās nospiests, jo viņa upuris netika pieņemts.

Dieva divi jautājumi 1Moz 4:6 ir saistīti ar Kaina diviem stāvokļiem. Ievērojiet, ka Dievs neapsūdz Kainu. Tāpat kā Ādamam Dievs uzdod Kainam jautājumus ne tāpēc, ka Viņš nezinātu atbildes, bet lai Kains paskatītos uz sevi un pats saprastu sava stāvokļa iemeslu. Kā allaž Kungs meklē iespēju glābt Savu kritušo cilvēku pat tad, ja viņš atklāti Viņu pieviļ. Pēc tam, uzdodot vēlreiz šos jautājumus, Dievs dod Kainam padomu.

Pirmkārt, Dievs aicina Kainu “darīt labu”, uzvesties pareizi. Tas ir aicinājums uz nožēlu un attieksmes maiņu. Dievs apsola Kainam, ka viņš tiks “pieņemts” un viņam tiks piedots. Kaut kādā ziņā Viņš pasaka, ka var Kainu pieņemt, taču tas var notikt tikai saskaņā ar Dieva, nevis Kaina noteikumiem.

No otras puses, “ja tu dari ļaunu, tad grēks ir tavu durvju priekšā un tīko pēc tevis. Bet tev būs valdīt pār viņu” (1Moz 4:7). Dieva padoms ir atklājis grēka sakni, un tā ir atrodama pašā Kainā. Šeit atkal Dievs dod padomu Kainam, mēģinot vadīt viņu tā, kā viņam vajadzētu doties uz priekšu.

Dieva otrais padoms ir saistīts ar attieksmi pret šo grēku, kas atrodas durvju priekšā un “kāro pēc tevis”. Dievs iesaka paškontroli: “Tev vajag valdīt pār to.” Tas pats princips atbalsojas Jēkaba vēstulē, kad viņš paskaidro, ka “katru kārdina viņa paša kārība, to vilinādama un valdzinādama” (Jēk 1:14). Evaņģēlijs piedāvā mums ne tikai grēka piedošanas apsolījumu, bet arī uzvaru pār to (sk. 1kor 10:13). Beigās Kainam nebija neviena, ko vainot savā grēkā. Vai tā parasti nav ar mums visiem?

Ko šis neveiksmīgais stāsts māca mums par brīvo gribu un to, ka Dievs nespiež mums paklausīt?

Kaina sods

Izlasi 1Moz 4:9–16. Kāpēc Dievs uzdod jautājumu: “Kur ir Ābels, tavs brālis?” Kāda ir saikne starp Kaina grēku un to, ka viņš kļūva par “tekuli un bēguli virs zemes” (1Moz 4:12)? _____

_____

_____

Dieva jautājums Kainam atbalso Viņa jautājumu Ādamam Ēdenē: “Kur tu esi?” Tas atbalso saikni starp grēku Ēdenē un šo grēku tagad: vēlākais (Kaina) grēks bija iepriekšējā (Ādama) grēka sekas.

Kains tomēr neatzīst savu grēku; viņš noliedz to. Ādams tā nerīkojās, pat ja viņš centās uzvelt vainu kādam citam. Turpretī Kains atklāti nepakļaujas Dievam, kas netērē laiku un konfrontē Kainu ar viņa noziegumu. Kad Dievs uzdod trešo jautājumu: “Ko tu esi darījis?”, viņš pat negaida atbildi. Viņš atgādina Kainam, ka Viņš zina visu, jo Ābela asinis “brēc uz Mani no zemes” (1Moz 4:10) – metafora, kas norāda, ka Dievs zina par slepkavību un uz to reaģēs. Ābels ir zemē, kas ir tieša saikne ar grēkā krišanu un to, ko Kungs pastāstīja, kas notiks ar Ādamu (sk. 1Moz 3:19).

Izlasi 1Moz 4:14. Kāda nozīme ir Kaina vārdiem, ka “Tavu acu priekšā man jāslēpjas”? _____

_____

_____

Zeme tagad tika vēlreiz nolādēta izlieto Ābela asiņu dēļ (1Moz 4:12). Līdz ar to Kainam ir lemts kļūt par bēgli, tālu prom no Dieva. Tikai tad, kad Kains dzirdēja Dieva spriedumu, viņš atzina Dieva klātbūtnes nozīmi; jo bez tās viņš baidās par savu dzīvību. Pat pēc Kaina aukstasinīgās brāļa slepkavības un viņa nepakļaušanās Kungs vēl joprojām parāda viņam žēlastību, un, pat ja “Kains aizgāja no Dieva acīm” (1Moz 4:16), Kungs vienalga nodrošināja viņam zināmu aizsardzību. Kas tieši bija tā zīme (1Moz 4:15), nav zināms, bet, lai kas tas bija, tā viņam tika piešķirta kā Dieva žēlastība.

“Tavu acu priekšā paslēpies” (1Moz 4:14) – kas ir apslēpts no Dieva vaiga? Kāda tragiska situācija ikvienam! Kāds ir vienīgais veids, kā mēs kā grēcinieki varam izvairīties no tādas situācijas? _____

_____

_____

Cilvēka ļaunums

Izlasi 1Moz 4:17–24. Kāds bija Kaina mantojums, un kā Kaina noziegums pavēra ceļu pieaugošam cilvēces ļaunumam? _____

Kaina mazdēls Lamehs, izdarot noziegumu, atsaucas uz Kaina noziegumu. Šis salīdzinājums starp Kaina un Lameha noziegumiem ir pamācošs. Ja Kains klusē par savu vienīgo zināmo noziegumu, Lamehs, šķiet, lielās ar savējo, izsakot to dziesmā (1Moz 4:23, 24). Ja Kains lūdz Dievam pēc žēlastības, nav rakstīts, ka to būtu darījis Lamehs. Ja Kains tiek atriebts septiņkārt, Lamehs uzskata, ka viņš tiks atriebts septiņdesmit reiz septiņkārt (sk. 1Moz 4:24), kas norāda, ka viņš lielā mērā apzinās savu vainu.

Bez tam Kains ir monogāms (1Moz 4:17); Lamehs iesāk poligāmiju, jo Rakstos uzsvērts, ka viņš “ņēma sev divas sievas” (1Moz 4:19). Šī ļaunuma pastiprināšana un paaugstināšana noteikti ietekmēs nākamās Kaina paaudzes.

Uzreiz pēc šīs ļaunuma epizodes Kaina atzarā Bībele ziņo par jaunu notikumu, kas ir pretējs kainiešu uzņemtajam kursam. “Ādams atzina savu sievu” (1Moz 4:25), un rezultāts ir Seta dzimšana, kura vārdu leva dod, lai norādītu, ka Dievs ir ielicis “citu sēklu” Ābela vietā.

Vārda “Sets” vēsture ir pārāka par Ābelu. Vārds “Sets” nāk no ebreju darbības vārda “ashit” (“Es celšu”) (1Moz 3:15), kas ievada mesiānisko pravietojumu. Mesijas sēkla tiks nodota tālāk pa Seta līniju. Bībeles teksts pēc tam ziņo, ka Mesijas līnija sākas ar Setu (1Moz 5:3), ieskaitot Ēnohu (1Moz 5:24), Metuzālu, un noslēdzas ar Noa (1Moz 6:8).

Frāze “Dieva dēli” (1Moz 6:2) attiecas uz Seta līniju, jo viņi bija paredzēti Dieva tēla saglabāšanai (1Moz 5:1–4). No otras puses, “cilvēku meitas” (1Moz 6:1), šķiet, ir ar negatīvu nozīmi, pretnostatot tos pēcnācējus, kas nes Dieva tēlu, un tos, kas nes cilvēka tēlu. “Cilvēka meitu” ietekmē Dieva dēli “ņēma tās sev par sievietēm, kas tiem labāk patika” (1Moz 6:2), norādot nepareizo virzienu, kādā cilvēce virzījās.

Izlasi 1Moz 6:1–5. Kāda spēcīga liecība grēka samaitātībai! Kāpēc mums ir jādara viss, ko spējam, lai Dieva spēkā izskaustu no savas dzīves grēku? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Atkārtotā frāze “Ēnohs vadīja savas gaitas ar Dievu” (1Moz 5:22, 24) nozīmē tuvas attiecības ar Dievu katru dienu. Ēnoha personīgās attiecības ar Dievu bija tik īpašas, ka “Dievs ņēma viņu pie Sevis” (1Moz 5:24). Tomēr šī pēdējā frāze ir unikāla Ādama ciltsrakstos un neatbalsta domu par tūlītēju pārcelšanos uz dzīvi Paradīzē tiem, kas “staigā ar Dievu”. Ievērojiet, ka Noa arī staigāja ar Dievu (1Moz 6:9), bet viņš nomira tāpat kā visi citi cilvēki, ieskaitot Ādamu un Metuzālu. Vērts arī atzīmēt, ka nav dots iemesls šīs īpašās žēlastības pamatošanai. “Ēnohs kļuva par patiesības sludinātāju, stāstīdams ļaudīm, ko Kungs viņam atklājis. Kas bijās Dievu, tie uzmeklēja šo svēto vīru, lai klausītos pamācības un piedalītos lūgšanās. Viņš darbojās arī atklāti, nesdams Dieva vēsti visiem, kas vien vēlējās uzklausīt biedinošos vārdus. Viņa darbība neaprobežojās tikai ar Seta bērniem. Arī tajā zemē, uz kuru Kains bija centies aizbēgt no Kunga vaiga, viņš pasludināja atklāsmē redzētās brīnišķās lietas. Viņš sacīja: “Redzi, tas Kungs nāk ar daudz tūkstošiem savu svēto tiesāt visus un sodīt visus bezdievjus viņu bezdievīgo darbu dēļ (..)” (Jūdas 1:14, 15).” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši” 86. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Kāpēc Kains nogalināja savu brāli? Izlasi šo Elija Vīzela komentāru: “Kāpēc viņš to darīja? Varbūt viņš gribēja palikt viens: vienīgais bērns, un pēc savu vecāku nāves – vienīgais vīrietis. Vienīgais līdzīgs Dievam un varbūt vienīgais Dieva vietā. [...] Kains nogalināja, lai kļūtu par Dievu. [...] Jebkurš cilvēks, kas uzskata sevi par Dievu, beigās nogalina cilvēkus.” (Elie Wiesel, *Messengers of God: Biblical Portraits and Legends* (New York: Random House, 1976), p. 58) Kā mēs varam būt piesardzīgi un neatdarināt Kaina attieksmi, pat ja neizdarām slepkavību?

2. Salīdzini pirmsplūdu cilvēku dzīves ilgumu (1Moz 5) ar sentēvu dzīves ilgumu. Kā mēs izskaidrotu šo cilvēka dzīves ilguma samazināšanos? Kā šī deģenerācija apgāž mūsdienu darvinisma teorijas?